

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Veterinærinstituttet
Postboks 8156 Dep.
0033 OSLO

Deres ref

Vår ref
200602014-/HJP

Dato
22.12.2006

Statsbudsjettet 2007 – tildelingsbrev Veterinærinstituttet

1. STORTINGETS BUDSJETTVEDTAK

Vi viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Fiskeri- og kystdepartementet, B-Innst. S. nr. 12 (2006-2007) fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen og Saldert budsjett 2007.

Fiskeri- og kystdepartementet stiller med dette til disposisjon tilskuddet for 2007:

Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU

Post 51 Tilskudd til Veterinærinstituttet

33 400 000 kroner

Posten omfatter tildelinger til oppgaver som Veterinærinstituttet utfører for Fiskeri- og kystdepartementet, inkludert forvaltningsstøtte til Mattilsynet på områdene fiskehelse, sjømattrygghet, og definerte områder innen fôrhygiene og fiskevelferd.

Veterinærinstituttet må også i 2007 dekke personalkostnader for sekretær for Rådet for dyreetikk.

Når det gjelder basisbevilgning til forskning innen hele Veterinærinstituttets kompetanseområde, vil denne bli overført til Veterinærinstituttet fra Norges forskningsråd.

Departementet forutsetter at Veterinærinstituttet har utviklet systemer og rutiner som forhindrer at midler som her stilles til disposisjon nyttes til å underprise oppdrag tildelt i et marked. Veterinærinstituttet må se til at prisingen baseres på at oppdrags-

virksomheten dekker alle relevante kostnader, herunder en forholdsmessig andel av administrative felleskostnader og ledelse. Delfinansiering av oppdrag med offentlige og private midler må skje under full åpenhet.

2. ØKONOMIFORVALTNINGEN

Veterinærinstituttet gis fullmakt til å disponere midlene innenfor den økonomiske rammen som Stortinget har vedtatt og i samsvar med føringene i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Fiskeri- og kystdepartementet.

I samsvar med Bevilgningsreglementet § 10 tas det forbehold om adgang for departementet og Riksrevisjonen, jf. Lov om Riksrevisjonen § 12 til å iverksette kontroll med at tilskuddet benyttes etter forutsetningene. Det tas også forbehold om adgang til å foreta eksternt evaluering av virksomheten. Departementet forutsetter at Veterinærinstituttet ikke går ut over statens personalbestemmelser om reisegodtgjørelse, representasjon, gaver mv. ved disponering av tilskuddet.

Departementet vil understreke at styret må påse at virksomhetsplanen for 2007 og øvrig planarbeid blir tilpasset signalene som er gitt i St.prp. nr. 1 (2006-2007), som er nærmere konkretisert i dette tildelingsbrevet og i styringssignalene fra Norges forskningsråd. Det vises også til instituttets vedtekter §§ 1 og 2, om formål og oppgaver. Departementene vil i denne forbindelse understreke viktigheten av at instituttet har en helhetlig planlegging som integrerer både forsknings- og utviklingsoppgavene og de forskjellige støtteoppgavene for forvaltningen.

3. LANGSIKTIGE MÅL

Veterinærinstituttet er et forskningsinstitutt innen dyre- og fiskehelse (omfatter helse hos alle akvatiske organismer), dyrevelferd, mattrygghet og fôrhygiene. Instituttet er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter.

Veterinærinstituttet har som mål å være en sentral nasjonal og internasjonal leverandør av kunnskap og kompetanse innen sine kjerneområder. Ett av delmålene er å være ledende nasjonal og internasjonal kunnskapsleverandør innen fiskehelse.

Veterinærinstituttet skal legge følgende strategier til grunn:

- Prioritere rådgiving, diagnostikk, epidemiologiske analyser, overvåking og referansefunksjoner, herunder;
 - Ha særlig oppmerksomhet mot sykdommer, smittestoff og toksiske stoff som kan påvirke menneskers helse
 - Gi råd om forebygging og bekjempelse av alvorlige smittsomme sykdommer og tapsbringende tilstander hos dyr og fisk.

- Ha tilfredsstillende beredskap og sikre rask varsling om mattrygghetsfarer og tapsbringende sykdommer hos dyr og fisk, herunder nyoppdagede sykdomstilstander
- Bidra med data og kompetanse til risikovurderinger som skal utføres av Vitenskapskomiteen for mattrygghet.
- Styrke kompetansen om velferd hos landdyr.
- Prioritere samarbeidet med nasjonale og internasjonale institusjoner.
- Medvirke til lønnsom og levedyktig næringsvirksomhet.
- Videreføre forskning innen instituttets kjerneområder.
- Ha en hensiktsmessig organisasjonsstruktur og effektiv drift

4. STYRINGSSIGNALER OG PRIORITERINGER 2007

Veterinærinstituttets virksomhet i 2007 på områdene fiskehelse, sjømattrygghet og fiskevelferd skal bygge på forutsetningene i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Fiskeri- og kystdepartementet og dette tildelingsbrevet. Departementet tar forbehold om at Veterinærinstituttet, dersom omstendighetene krever det, innenfor gjeldende budsjett-rammer kan bli pålagt ytterligere oppgaver enn de som er signalisert i dette brevet.

Veterinærinstituttet må også bidra til at relevant kompetanse, materiale og data som instituttet besitter kommer til nytte for arbeidet til Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM). Rollene til de ulike aktørene i forhold til VKM er nedfelt i brev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 2. mars 2006.

Det skal rettes spesiell fokus på forvaltnings- og samfunnsrettede problemstillinger, og det skal holdes et langsiktig og grunnleggende perspektiv over instituttets forskning. Kunnskapsoppbyggingen er viktig for at myndighetene skal kunne utarbeide gode styringsredskap og regelverk, overvåkingsprogram og tiltak.

Behovet for forvaltningsrettet forskning på akvakulturområdet er stigende, og Veterinærinstituttet skal prioritere og styrke sin forskning på dette området rettet inn mot forvaltningens kunnskapsbehov.

Som følge av nytt fiskehelseregulativ i EU/EØS må Mattilsynet utarbeide og oppdatere tiltaksplaner mot de viktigste fiskesykdommene. Veterinærinstituttet må bistå Mattilsynet med det faglige grunnlaget og vurderinger i dette arbeidet, slik at planene kan ha realistiske mål for den enkelte sykdom, og spesifisere tiltak som er nødvendige og tilstrekkelige for å nå målene.

Som grunnlag for å identifisere sykdommer som over tid påvirker fiskehelsen i så stor grad at det er behov for særskilte tiltak for å kontrollere dem, skal Veterinærinstituttet lede arbeidet med å etablere et offentlig meldesystem for overvåking av helsetilstanden i fiskeoppdratt (MFisk). Systemet skal bygge på meldinger og registreringer som

allerede gjøres i ulike deler av akvakulturnæringen. Det bør i tillegg til laksefisk også omfatte torsk, og skal kunne gi detaljert statistikk over helsetilstanden i norske fiskeoppdrettsanlegg. I tillegg til å vurdere datamaterialet som legges inn i overvåkingssystemet, må det også legges vekt på hvordan det bearbejdede datamaterialet best kan gjøres tilgjengelig og presenteres for ulike brukergrupper, spesielt Mattilsynet.

Torskenettverket "Sats på torsk" har tatt initiativ til et nasjonalt prosjekt for å oppnå samarbeid og koordinering av FoU-innsats og informasjonsflyt om torskehelse til beste for næringsaktørene. Fiskeri- og kystdepartementet ser det som hensiktsmessig at også Veterinærinstituttet deltar i dette arbeidet.

FORNY

I budsjettet for 2007 er det satt av 5 mill kr til program for forskningsbasert nyskaping (FORNY) innenfor Fiskeri- og kystdepartementets tilskudd til Norges forskningsråd. Midlene fra Fiskeri- og kystdepartementet skal gå til verifisering av kommersialiseringssjersker fra marin forskning. For å sikre et godt tilfang av aktuelle prosjekter ber vi derfor marine forskningsaktører om å bevisstgjøre seg dette og jobbe aktivt gjennom FORNY-programmet for å få fremmet aktuelle prosjekter.

4.1 Rollefordeling og relasjoner

Departementet har trukket grenselinjer mellom de norske institusjonene som skal gi kunnskapsbasert støtte til matforvaltningen. Det er viktig at det ikke bygges opp konkurrerende miljøer uten nettverk med hverandre. Oppgaven som hovedleverandør av kunnskapsbasert forvaltningstøtte på ulike områder som fiskehelse, fiskevelferd og sjømattrygghet er derfor fordelt mellom ulike institusjoner. Denne spissingen av oppgaveporteføljen er gjort for å få mest mulig ut av budsjettene ved de ulike FOU-miljøene.

Veterinærinstituttet er myndighetenes forskningsbaserte kompetansesenter innen fiskehelse og hovedleverandør av kunnskapsbasert forvaltningsstøtte på dette området. I dette arbeidet skal instituttet samarbeide tett med andre forskningsinstitutter, særlig med Havforskningsinstituttet, med sikte på å oppnå synergieffekter. Dette gjelder spesielt i forhold til smittsomme sykdommer hos marine arter (inkludert skjell) i oppdrett og ville bestander, samt sykdom som er knyttet til drifts- og produksjonsforhold. Bidrag innen fiskehelse skal koordineres av Veterinærinstituttet.

Havforskningsinstituttet er primærleverandør av kunnskapsbasert forvaltningsstøtte innen fiskevelferd. Veterinærinstituttet skal imidlertid bidra med aktuell kompetanse, spesielt når helsemessige forhold har betydning for velferdsvurderingen. Bidrag innen fiskevelferd skal koordineres av Havforskningsinstituttet.

Veterinærinstituttet skal sammen med Mattilsynet og Havforskningsinstituttet lage en plan og eventuell avtale for hvordan denne rollefordelingen best kan fungere. Dette skal være ferdigstilt innen 1. juni 2007.

Veterinærinstituttet skal videre være hovedleverandør av forskningsbasert forvaltningsstøtte på det mikrobiologiske området og for biotoksiner når det gjelder sjømattrygghet. På fremmedstoff- og miljøgiftområdet ivaretas denne oppgaven av Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES), som også er referansesenter når det gjelder akvatiske parasitter knyttet til sjømat.

Ledelsen i interimsselskapet NOFIMA AS vil i 2007 legge til rette for etablering av det nye blå-grønne næringsrettede FoU-selskapet fra 1. januar 2008. Av mandatet til NOFIMA går det frem at næringsrettet aktivitet ved Havforskningsinstituttet, NIFES og Veterinærinstituttet skal innlemmes i selskapet. I denne forbindelse forutsetter vi at instituttet samarbeider med NOFIMA for å sikre en optimal arbeids- og ansvarsdeling mellom de to instituttene.

4.2 Virksomhetsområder

- **Diagnostikk/Metodeutvikling**

Veterinærinstituttet skal som grunnlag for forvaltningens oppfølging utvikle og validere diagnostiske/analytiske metoder i tråd med ny kunnskap, og være aktive i å utnytte molekylærbiologiske teknikker i diagnostikken.

Beredskapen for diagnostikk av eksotiske sykdommer forutsettes blant annet ivaretatt ved forpliktende avtaler med relevante internasjonale referanselaboratorier.

Veterinærinstituttet må mot betaling fra oppdragsgiver kunne utføre analyser på prøver tatt ut i tilslutning til kartleggings-, overvåkings- og kontrollprogrammer på fiskehelse- og sjømattrygghetsområdet.

Veterinærinstituttet har en viktig rolle i arbeidet med å videreutvikle metodikk for påvisning og mengdebestemming av genmodifiserte organismer i fôr og mat, samt å sammen med andre forskningsmiljø fremskaffe annen kunnskap som grunnlag for risikovurderinger i forbindelse med bruk av produkter med genmodifiserte organismer.

Veterinærinstituttet må sørge for tilstrekkelig akkreditering av diagnostiske analyser i forhold til oppjusterte krav i nytt EØS-regelverk på fiskehelseområdet.

- **Referansefunksjoner**

Veterinærinstituttet er oppnevnt til nasjonalt referanselaboratorium på flere områder under henvisning til EØS-avtalens bestemmelser. Veterinærinstituttet må delta i det videre arbeidet med å klargjøre instituttets rolle i forhold til nasjonale referansefunksjoner. Som følge av nytt EØS-regelverk vil dette blant annet innebære

nasjonal referansefunksjon i forhold til andre diagnostiske laboratorier innenfor fiskehelseområdet. Spesielt innen torskoppdrett er det et økende behov for standardisering av diagnostiske kriterier for ulike sykdomsbilder mellom ulike laboratorier.

Veterinærinstituttet må også videreutvikle oppgaven som internasjonalt referanselaboratorium på fiskehelseområdet.

- **Faglige vurderinger og rådgiving til Mattilsynet**

Veterinærinstituttet skal være oppdatert på forekomst og bekjempelse av viktige sykdommer hos akvatiske organismer, og på mikrobiologiske forhold ved sjømat og produksjon av sjømat som kan medføre helsefare. Veterinærinstituttet skal gi faglige vurderinger og råd til Mattilsynet og departementet, samt på anmodning bistå Mattilsynet i planlegging, vurderinger, rapportering og evaluering av kartleggings-, overvåkings- og kontrollprogrammer, samt i utvikling av tiltaksplaner.

Veterinærinstituttet må videre innen sin kjernevirksomhet på anmodning bistå Mattilsynet i arbeidet med å ivareta myndighetsforpliktelser på områdene innsamling, bearbeiding og rapportering av helse- og sykdomsdata. Instituttet må videre yte bistand til Mattilsynet i forbindelse med oppklaring av smitteveier.

Veterinærinstituttet har en særlig rolle i å framskaffe og formidle ny kunnskap om smittestoffer som kan ha betydning for tradisjonelle eller ny arter i husdyrhold og akvakultur, herunder "emerging diseases".

- **Beredskap**

Veterinærinstituttet skal ha særlig beredskap for laboratoriediagnostikk og -analyse av smittsomme sykdommer med potensial for store samfunnsmessige konsekvenser – herunder A- og B-sykdommer, forgiftninger og nye sykdommer hos dyr. Dette forutsetter et landsdekkende tilbud fra laboratorier med høy diagnostisk kompetanse. Veterinærinstituttet skal også bidra til å skaffe oversikt over den internasjonale forekomsten av relevante sykdommer og agens. Veterinærinstituttet må også ta del i den nasjonale beredskapen mot bioterrorisme.

- **Internasjonalt arbeid**

Veterinærinstituttet skal på selvstendig grunnlag eller etter anmodning fra Mattilsynet/ departementene delta i relevante ekspertgrupper og internasjonale fagfora som er sentrale premissleverandører for myndighetene.

I samarbeid med departementet bør Veterinærinstituttet ha en aktiv holdning til å ta oppdrag i bistandsarbeid og i det nordiske samarbeidet med de baltiske land.

- **Kommunikasjon og samfunnskontakt**

Departementet vektlegger aktivt kommunikasjonsarbeid og målrettet informasjonsvirksomhet i samsvar med den statlige informasjonspolitikken og kravene om åpenhet og innsyn i den offentlige forvaltningen. Dette innebærer at instituttene har

et selvstendig ansvar for å sette av ressurser til og lære opp ledere og medarbeidere i kommunikasjon, særskilt knyttet til risikokommunikasjon. Hvert enkelt institutt er ansvarlig for informasjonen på sine fagområder og må sikre at departementet tidlig blir orientert om relevante saker.

Departementet oppfatter at det er et særlig behov for koordinert og aktiv formidling av ny kunnskap til ulike grupper av næringsutøvere knyttet til utvikling av nye næringer, som for eksempel torskeoppdrett.

Veterinærinstituttet skal på samme måte som andre FoU-institusjoner bidra overfor Mattilsynet med å videreutvikle Matportalen.

Veterinærinstituttet trekkes inn ved behov til å bidra redaksjonelt med innhold til det internasjonale nettstedet fisheries.no.

- **Veterinærinstituttet som oppdragstaker for andre**

Tilskuddet over kap. 1023 post 51 omfatter ikke støtte til oppgaver for andre enn Fiskeri- og kystdepartementet med underliggende etater, samt tilretteleggelse for Vitenskapskomiteen for mattrygghet.

Når instituttet utfører oppdrag for næringslivet, må dette skje på en slik måte at instituttets tillit som kunnskapsleverandør ikke blir svekket.

5. RAPPORTERING, RESULTATOPPFØLGING, RISIKOSTYRING OG MØTER

5.1 Rapportering og resultatoppfølging 2007

I årsrapport for 2007 skal Veterinærinstituttet innen områdene fiskehelse, sjømattrygghet, fôrhygiene og definerte områder inne fiskevelferd, gi en beskrivelse av aktiviteten med spesiell vekt på de styringssignalene som er gitt under kap. 3 Langsiktige mål, og kap 4. Styringssignaler og prioriteringer 2007. I tillegg kan det være aktuelt å evaluere/utrede sentrale områder nærmere. Eksempler på slike områder kan være instituttets samarbeid med Mattilsynet og Vitenskapskomiteen og instituttet som tjenesteleverandør for næringslivet. Områder som har særlig oppmerksomhet, for eksempel fordi det er avdekket svakheter i systemer og rutiner, eller fordi det nylig har funnet sted omlegginger, vil også kunne være aktuelle for nærmere utredning. Likeså gjelder dette undersøkelser av brukertilfredshet i den grad dette ikke allerede er dekket av resultatindikatorerne. Forslag til evalueringer/utredninger drøftes nærmere på styringsmøte.

For 2007 er det i tillegg fastsatt følgende virksomhetsområder og resultatindikatorer som det skal rapporteres særskilt på.

Virksomhetsområder

<i>Virksomhetsområder</i>	<i>Resultatindikator</i>
<i>1. Kompetanse og kunnskapsutvikling</i>	<ul style="list-style-type: none">• antall artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter i forhold til forskerårsverk• andel vitenskapelig ansatte med doktorgrad• antall månedsverk med internasjonal forskerutveksling
<i>1.1 Diagnostikk og metodeutvikling</i>	<ul style="list-style-type: none">• antall akkrediterte metoder i forhold til krav i regelverk og endring fra forrige år• samlet antall akkrediterte metoder og endringer fra forrige år• antall validerte metoder på områder der Veterinærinstituttet har referansefunksjoner uten at det foreligger internasjonale standarder• antall A-sykdommer som kan diagnostiseres løpende ved Veterinærinstituttet i forhold til totalt antall A-sykdommer• antall B-sykdommer som kan diagnostiseres løpende ved Veterinærinstituttet i forhold til totalt antall B-sykdommer• antall ulike mykotoksiner som Veterinærinstituttet kan kvantifisere i før i forhold til antall relevante mykotoksiner det er behov for å kvantifisere i Norge
<i>1.2 Referansefunksjoner</i>	<ul style="list-style-type: none">• antall nasjonale referansefunksjoner og endring fra forrige år• antall internasjonale referansefunksjoner og endring fra forrige år
<i>1.3 Faglig vurderinger og rådgiving</i>	<ul style="list-style-type: none">• antall overvåknings- og kontrollprogrammer som utføres av Mattilsynet som Veterinærinstituttet har medvirket i utformingen, evaluering og rapportering av• antall faglige råd og utredninger bestilt av Mattilsynet• andel faglige råd og utredninger avgitt til Mattilsynet innen avtalt tidsfrist• antall bidrag til risikovurderinger utført av Vitenskapskomiteen for mattrygghet
<i>1.4 Beredskap</i>	
<i>1.5 Internasjonalt arbeid</i>	
<i>1.6 Kommunikasjon og samfunnskontakt</i>	<ul style="list-style-type: none">• antall innlegg på kurs og seminarer• antall populærvitenskapelige artikler i forhold til antall artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter• antall faglige nettmeldinger

Det forutsettes at Veterinærinstituttets resultat rapporteres samlet slik at Norges forskningsråd, Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet får den samme helhetlige rapporten fra virksomheten og kan vurdere den gjensidige

avhengigheten mellom forskningsbevilgning gjennom Norges forskningsråd og midler til kunnskapsutvikling knyttet til forvaltningen.

Departementet legger stor vekt på å bedre resultatrapporteringen fra underliggende virksomheter, og ber Veterinærinstituttet om nøye å følge opp rapporteringen på resultatindikatorerne ovenfor. På områder hvor det eventuelt ikke finnes gode nok opplegg for å rapportere på indikatorerne, må rapporteringen utvikles. Departementet ber også om forslag til forbedrede, eventuelt nye resultatmål og/eller indikatorer på områdene fiskehelse, sjømattrygghet, fôrhygiene og definerte områder innen fiskevelferd.

5.2 Risikostyring

Mål- og resultatstyring er det redskapet som skal benyttes både mellom departement og etat, og som verktøy i den interne styringen. Implisitt i mål- og resultatstyringen ligger risikovurdering og – styring. Risiko defineres som forhold eller hendelser som kan inntreffe og påvirke måloppnåelsen negativt.

Regelverket for økonomistyring i staten stiller krav om risikostyring og intern kontroll i statlige virksomheter, og målet er at samtlige etater og departement skal implementere og ha et bevisst forhold til risiko i den daglige driften og i utarbeidelse av strategier og virksomhetsplaner. I regelverket gis det ikke nærmere anvisning om hvordan dette skal utformes eller gjennomføres i virksomhetene. Veterinærinstituttet bes om i løpet av 2007 å utarbeide en plan for innføring av risikostyring¹.

5.3 Møter

Departementet legger vekt på å videreutvikle styringsdialogen med Veterinærinstituttet. I denne forbindelse vil det bli avholdt styringsmøter i april og november. På våren vektlegges rapportering, mens det på høsten vektlegges signaler og planer for videre arbeid.

Med hilsen

Arne Benjaminsen
ekspedisjonssjef

Hilde Jordan Pettersen
førstekonsulent

Kopi u/vedlegg: Riksrevisjonen (elektronisk)
Utdannings- og forskningsdepartementet

¹ Det vises til metodedokument utarbeidet av Senter for statlig økonomistyring "Risikostyring i staten. Håndtering av risiko i mål- og resultatstyringen." for retningslinjer og veiledning i dette arbeidet.